

Sygn. akt III AUa 1784/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie III Wydział Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Halina Gajdzińska (spr.)
Sędziowie:	SSA Maria Szaroma SSA Ewa Drzymała
Protokolant:	st.sekr.sądowy Dorota Stankowicz

po rozpoznaniu w dniu 14 listopada 2012 r. w Krakowie

sprawy z wniosku **M. B.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.**

o rentę socjalną

na skutek apelacji wnioskodawcy M. B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach Wydziału V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 20 października 2011 r. sygn. akt V U 1472/10

o d d a l a apelację.

Sygn. akt III AUa 1784/11

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 października 2011 r. Sąd Okręgowy w Kielcach oddalił odwołanie M. B. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. z dnia 17 listopada 2010 r., którą odmówiono przyznania mu renty socjalnej.

Z ustaleń Sądu Okręgowego wynika, że wnioskodawca, urodzony (...), ma wykształcenie wyższe w zakresie zarządzania i marketingu. Na podstawie opinii biegłych lekarzy specjalistów otolaryngologii, neurologii i ortopedii Sąd Okręgowy ustalił, że stwierdzone u niego schorzenia, to jest skolioza III stopnia po korekcji operacyjnej, ograniczenie ruchomości kręgosłupa, dysplazja i wtórne zmiany zwyrodnieniowe lewego stawu biodrowego, obustronny znaczny niedosłuch odbiorczy wrodzony z zachowanymi resztkami słuchowymi w niskich częstotliwościach, szумы uszne, skompensowane uszkodzenie prawego błędnika, prawowypukłe skrzywienie kręgosłupa piersiowego z garbem zębrowym prawostronnym, wtórne zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa piersiowo- lędźwiowego, przewlekły zespół

bólony bez objawów korzeniowych i rozciągowych do leczenia farmakologicznego i rehabilitacji, nie powodują całkowitej niezdolności do pracy.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy, powołując się na treść art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 roku o rencie socjalnej (Dz.U. Nr 135, poz. 1268 z późn. zm.), uznał, że odwołanie nie jest zasadne. W pierwszej opinii biegli ocenili bowiem, że wnioskodawca nie jest całkowicie niezdolny do pracy, gdyż charakter i stopień zaawansowania stwierdzanych zmian łącznie nie powoduje całkowitej niezdolności do pracy zarobkowej zgodnie z poziomem posiadanych kwalifikacji. Wnioskodawca kwestionował opinię biegłych, zarzucając, iż wyniki badań są źle ocenione i wyciągnięto nieprawidłowe wnioski co do oceny jego schorzeń, a poza tym opinia ta pozostaje w rażącej sprzeczności z opinią Zakładu Medycyny Sadowej UJ w K.. Biegli sądowi w opinii uzupełniającej podtrzymali wnioski zawarte w opinii, podkreślając, iż ponownie przeanalizowali zarówno opinię Zakładu Medycyny Sadowej CMUJ w K. jak również ekspertyzę orzeczniczo - lekarską Instytutu Medycyny Pracy w Ł.. W związku z zastrzeżeniami wnioskodawcy Sąd pierwszej instancji dopuścił dowód z drugiej opinii biegłych specjalistów neurologa, ortopedy, pulmonologa i laryngologa, którzy stwierdzili, że występujące u niego schorzenia czynią go częściowo niezdolnym do pracy. Biegli w odpowiedzi na zarzuty wnioskodawcy podtrzymali swoje stanowisko. W ocenie Sądu obie opinie są pełne, fachowe, rzetelne i wyczerpująco uzasadnione. Ponadto biegli odnieśli się do zarzutów wnioskodawcy, poddając je dokładnej analizie, co czyni je niezasadnymi. Dlatego też Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł wnioskodawca, zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego a zwłaszcza przepisu art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz.U. nr 135 poz. 1268) w związku z art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o rentach i emeryturach z FUS (Dz.U. Nr 153 poz. 1227) poprzez odmowę przyznania mu prawa do renty socjalnej, podczas gdy stan faktyczny sprawy nie został w pełni wyjaśniony, opinie lekarskie pozostawały w rażącej sprzeczności a wyrok został wydany z pominięciem istotnych dowodów w sprawie; naruszenie także przepisów prawa procesowego w tym art. 227 k.p.c. poprzez nieprzeprowadzenie dowodu z opinii lekarskiej sporządzonej przez Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum Katedrę i Zakład Medycyny Sądowej w K. na zlecenie Sądu Apelacyjnego w Krakowie i brak oceny tego dowodu; naruszenie art. 278 k.p.c. poprzez błędne przyjęcie, że przeprowadzenie dowodu z opinii powołanych przez Sąd eliminuje przeprowadzenie dowodu z opinii wydanej przez innych biegłych sądowych w sprawie powołanej przez inny sąd; naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia dowodów i pominięcie istotnej części materiału dowodowego, to jest ustaleń poczynionych przez Sąd Apelacyjny w Krakowie w sprawie sygn. akt III AUa 1747/08 i przez zaniechanie przedstawienia pełnego materiału dowodowego medycznego dla biegłych do wydania opinii w tym opinii sporządzonej na zlecenie Sądu Apelacyjnego w Krakowie. Wskazując na wymienione zarzuty apelacji, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie mu prawa do renty socjalnej od daty 1 stycznia 2008 r. oraz zasądzenie kosztów postępowania sądowego za obydwie instancje lub uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Skarżący podniósł, że występując uprzednio o prawo do renty socjalnej uzyskał korzystny dla siebie wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie sygn. akt III AUa 1747/08, który został wydany na podstawie opinii Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Medicum Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej w K.. W opinii tej biegli uznali ubezpieczonego za osobę trwale całkowicie niezdolną do pracy od wczesnego dzieciństwa. W odwołaniu i w trakcie postępowania skarżący wnosił o dopuszczenie w charakterze dowodu wymienionej opinii. Ani biegli wydający opinie w niniejszej sprawie, ani Sąd pierwszej instancji nie ustosunkowali się do tej opinii. Ponadto między opiniami biegłych zachodzą rozbieżności, gdyż w opinii z dnia 9 lutego 2011 r. nie stwierdza się całkowitej niezdolności do pracy bez określenia czasokresu jej powstania i stopnia zdolności do pracy, zaś w opinii z dnia 15 lutego 2011 r. stwierdzono częściową niezdolność powstałą w czasie zatrudnienia, z kolei w opinii z dnia 12 lutego 2009 r. stwierdzono całkowitą trwałą niezdolność do pracy powstałą przed ukończeniem 16 - go roku życia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja okazała się nieuzasadniona.

Renta socjalna ma charakter świadczenia zabezpieczającego, a jej celem jest kompensowanie braku możliwości nabycia uprawnień do świadczeń z systemu ubezpieczenia społecznego ze względu na to, że całkowita niezdolność do pracy powstała przed wejściem na rynek pracy. Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (tekst jedn. Dz.U. z 2003 r., Nr 135, poz. 1268 ze zm.) renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18 roku życia;
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25. roku życia;
- 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Ustalenie całkowitej niezdolności do pracy następuje, w myśl art. 5 tej ustawy, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.). Zgodnie z art. 12 ust. 1 tej ostatniej ustawy niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Ustęp 2 tego artykułu stanowi, że całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy.

Z kolei zgodnie z art. 107 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Socjalnych prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy (a zatem także prawo do renty socjalnej) ulega zmianie, jeżeli w wyniku badania lekarskiego przeprowadzonego na wniosek lub z urzędu, ustalono zmianę stopnia niezdolności do pracy, brak tej niezdolności lub jej ponowne powstanie.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy wnioskodawca jest osobą całkowicie niezdolną do pracy, a więc czy spełnia przesłanki do przyznania mu renty socjalnej. Z uwagi na zarzuty apelacji, kwestionujące wydane w sprawie opinie i tym samym ustalony stan faktyczny, Sąd Apelacyjny uzupełnił postępowanie dowodowe, przeprowadzając dowód z opinii Małopolskiego Ośrodka Medycyny Pracy w K.. Opinia ta potwierdziła ustalenia dokonane przez Sąd pierwszej instancji, iż wnioskodawca nie jest całkowicie niezdolny do pracy.

Z powyższej opinii wynika, że stwierdzone u wnioskodawcy schorzenia w istotny sposób ograniczają go w możliwościach podjęcia zatrudnienia, jednak nie w stopniu, który powodowałby jego całkowitą niezdolność do pracy. Z przyczyn laryngologicznych nie może on wykonywać prac na wysokości, przy maszynach i urządzeniach w ruchu, na stanowisku wymagającym niezaburzonych kontaktów werbalnych i prawidłowego słuchu oraz do pracy w hałasie przekraczającym dopuszczalne normatywy higieniczne. Z uwagi na zmiany w zakresie narządu ruchu przeciwwskazane są prace wymagające dźwigania ciężarów, długotrwałego stania i długotrwałej wymuszonej pozycji ciała. Z kolei schorzenia w zakresie układu oddechowego powodują u niego ograniczenia do pracy z narażeniem na zapylenie i środki drażniące drogi oddechowe. Mając na uwadze, że wnioskodawca posiada wykształcenie w zakresie zarządzania i marketingu, powyższe ograniczenia nie uniemożliwiają mu całkowicie podjęcia pracy zarobkowej.

Powyższą opinię należy ocenić jako w pełni wiarygodną, gdyż jest przejrzysta, logiczna, jasna, spójna i wyczerpująca. Została sporządzona w oparciu o dogłębną analizę dokumentacji medycznej, akt sprawy, badanie przedmiotowe i podmiotowe wnioskodawcy. Jej wnioski są jednoznaczne i zbieżne z dwoma innymi opiniami biegłych wydanymi na potrzeby niniejszej sprawy. Co więcej, również ekspertyza orzecznicza - lekarska Instytutu Medycyny Pracy im. Prof. J. Nofera w Ł., sporządzona na potrzeby postępowania administracyjnego, zawiera identyczne konkluzje.

Sąd Apelacyjny oddalił wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii innych biegłych, mając na względzie, że okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione.

Odnosząc się do zarzutów skarżącego, podkreślić należy, że kwestia oceny stanu zdrowia i w konsekwencji zdolności do pracy należy do sfery faktów, wymagających wiadomości specjalnych – wiedzy medycznej. Ustalenia w tym zakresie mogą być zatem dokonane wyłącznie na podstawie opinii biegłych, którzy taką wiedzę specjalną posiadają, co więcej –

biegłych, którzy są powoływani w konkretnej sprawie. Opinia sporządzona w innej sprawie, dotycząca innego okresu, może posłużyć jedynie poddaniu w wątpliwość wniosków biegłych opiniujących w danej sprawie. Powoływana przez skarżącego opinia Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego w K. nie mogła być w niniejszym postępowaniu oceniona jako dowód z opinii instytutu naukowego w rozumieniu art. 290 § 1 k.p.c., lecz spowodowała, że wnioski biegłych opiniujących w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji zostały dwukrotnie zweryfikowane tak, iż nie można mieć wątpliwości co do ich prawidłowości.

Należy ponadto zauważyć, iż obowiązuje ustawowa zasada prawna, zgodnie z którą prawo do świadczeń ustaje, jeżeli ustanie którykolwiek z warunków wymaganych do uzyskania tego prawa (art. 101 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych). Zasada ta dotyczy także świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy, a to prowadzi do wniosku, że w świetle aktualnie obowiązującego stanu prawnego dopuszczalne jest przeprowadzenie badania lekarskiego na wniosek lub z urzędu w celu ustalenia w konkretnym wypadku ewentualnej zmiany stopnia niezdolności lub jej ponownego powstania (art. 107 tej ustawy). Ustalenia dokonane w niniejszej sprawie pozwalają jednoznacznie stwierdzić, że wnioskodawca aktualnie nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy, a zatem nie spełnia warunków do przyznania mu renty socjalnej określonych w art. 4 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny na zasadzie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.